

Sygn. akt IX U 228/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2015r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Kuźdrzał-Kiermaszek
Protokolant:	Monika Holona

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2015r. w Rybniku

sprawy z odwołania H. D. (D.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o rentę rodzinną

na skutek odwołania H. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 21 stycznia 2015r. Znak (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej po zmarłym mężu J. D. poczynwszy od 5 listopada 2014r.

Sędzia

Sygn. akt IX U 228/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.01.2015r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił odwołującej H. D. (D.) prawa do renty rodzinnej po zmarłym mężu J. D.. W uzasadnieniu decyzji powołując się na treść art. 70 ust.3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wskazał, iż ubezpieczona jako osoba rozwiedziona, w chwili śmierci małżonka nie pozostawała z nim we wspólności małżeńskiej i nie udowodniła, że pobierała alimenty od byłego męża, ponadto nie wykazała również, że w chwili jego śmierci pozostawała w niedostatku w sytuacji gdy, posiada prawo do własnej emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczona domagała się jej zmiany i przyznania prawa do renty rodzinnej powołując się przy tym na treść wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt SK 61/13.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona H. D. urodziła się w dniu (...)

W dniu(...) zawarła związek małżeński z J. D..

Małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. z dnia 27.01.2005r. sygn. II RC 1545/04 z wyłącznej winy J. D..

Ubezpieczona pobiera emeryturę podwyższoną do najniższej emerytury w kwocie około 750 zł miesięcznie. Zamieszkuje sama w mieszkaniu o powierzchni 40m². Przysługująca emerytura nie jest kwotą wystarczającą na opłacenie czynszu (360 zł), kosztu zakupu leków, wyżywienia oraz pozostałych niezbędnych kosztów utrzymania. Ubezpieczona korzysta z pomocy społecznej – dofinansowanie czynszu (152 zł) oraz z pomocy swoich dzieci. Ubezpieczona jest osobą schorowaną – leczy się w poradni endokrynologicznej, kardiologicznej, ortopedycznej oraz neurologicznej. Posiada ustalony umiarkowany stopień niepełnosprawności. Były mąż do dnia swojej nagłej śmierci, pomagał ubezpieczonej w pokryciu jej kosztów utrzymania przekazując na ten cel co miesiąc kwotę 200-300 zł (w zależności od uzyskanego wynagrodzenia, wypracowanych nadgodzin). Małżonkowie po rozwodzie zawarli ustną umowę, gdzie J. D. zobowiązał się do przekazywania byłej żonie powyższej kwoty, a ona w zamian za to miała nie występować o alimenty na drogę sądową. Obawiał się on bowiem reakcji na tę sytuację konkubiny, z którą zamieszkał i prowadził wspólne gospodarstwo domowe. Umowa faktycznie była realizowana. Mąż przekazywał ubezpieczonej pieniądze za pośrednictwem swojego przyjaciela K. S., który zamieszkiwał niedaleko ubezpieczonej lub za pośrednictwem córki. Zdarzało się, że płacił pieniądze jednorazowo za dwa miesiące. Kwota ta w sposób znaczący pomagała ubezpieczonej w pokryciu kosztów swojego utrzymania, wystarczała np. na zakup leków i opłacenie dojazdów do poradni. Po śmierci męża ubezpieczona popadła w niedostatek. Była zmuszona do korzystania z pomocy społecznej oraz pomocy dzieci.

W dniu 05.11.2014r. wystąpiła z wnioskiem o ustalenie uprawnień do renty rodzinnej po zmarłym. W rozpoznaniu powyższego wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję opisaną na wstępie, od której ubezpieczona złożyła odwołanie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta rentowe ubezpieczonej oraz jej zmarłego męża, a także zeznania świadków K. S. (nagranie z rozprawy w dniu 07.12.2015r. minuty od 00:01:34 do 00:12:00), A. S. (nagranie z rozprawy w dniu 01.06.2015r. minuty od 00:05:59 do 00:20:44), D. K. przesłuchanej w drodze pomocy prawnej przed Sądem Rejonowym w Wołowie (nagranie z dnia 17.09.2015r. minuty od 00:02:14 do 00:07:39) oraz zeznania ubezpieczonej (nagranie z rozprawy w dniu 07.12.2015r. minuty od 00:12:00 do 00:23:17).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 70 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2013r. poz.1440 ze zm.) wdowa ma prawo do renty rodzinnej jeżeli:

1)w chwili śmierci męża osiągnęła wiek 50 lat lub była niezdolna do pracy albo

2) wychowuje co najmniej jedno z dzieci, wnuków lub rodzeństwa uprawnione do renty rodzinnej po zmarłym mężu, które nie osiągnęło 16 lat, a jeżeli kształci się w szkole - 18 lat życia, lub jeżeli sprawuje pieczę nad dzieckiem całkowicie niezdolnym do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolnym do pracy, uprawnionym do renty rodzinnej.

W myśl ust. 2, prawo do renty rodzinnej nabywa również wdowa, która osiągnęła wiek 50 lat lub stała się niezdolna do pracy po śmierci męża, nie później jednak niż w ciągu 5 lat od jego śmierci lub od zaprzestania wychowywania osób wymienionych w ust. 1 pkt 2.

Z kolei zgodnie z ust. 3 tegoż przepisu małżonka rozwiedziona ma prawo do renty rodzinnej, jeżeli oprócz spełnienia warunków określonych w ust. 1 lub 2 miała w dniu śmierci męża prawo do alimentów z jego strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową.

Należy wskazać, iż wyrokiem z dnia 13.05.2014r. w sprawie SK 61/13 (Dz.U. z 2014r. poz. 683) Trybunał Konstytucyjny orzekł, iż art.70 ust.3 powołanej powyżej ustawy jest niezgodny z art.67 ust.1 w związku z art.32 ust.1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie w jakim uprawnienie małżonki rozwiedziona do uzyskania renty rodzinnej uzależnia od wymogu posiadania w dniu śmierci męża prawa do alimentów z jego strony, ustalonych wyłącznie wyrokiem lub ugodą sądową. W uzasadnieniu orzeczenia Trybunał wskazał, iż nie znalazł argumentów przemawiających za pozbawieniem prawa do renty rodzinnej osób rozwiedzionych, które również miały prawo do alimentów, ale nie występowały na drogę sądową celem ich ustalenia. Bowiem renta rodzinna jest świadczeniem o charakterze alimentacyjnym, które ma na celu rekompensatę osobom uprawnionym źródła dochodu utraconego wraz ze śmiercią byłego małżonka. Zgodnie z celem tego świadczenia i sposobem jego uregulowania rentę rodzinną powinna otrzymać osoba, której prawo do alimentów przysługiwało, niezależnie od tego czy obowiązek alimentacyjny byłego małżonka został potwierdzony przez sąd wyrokiem czy ugodą, czy był on dobrowolnie realizowany do momentu śmierci zobowiązanego.

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe ubezpieczona będąc małżonką rozwiedzioną z wyłącznej winy męża, pobierała od niego comiesięczną kwotę 200-300 złotych tytułem alimentów. Środki te miały istotne znaczenie w budżecie domowym ubezpieczonej, gdyż ona sama jest uprawniona do najniższej emerytury, która nie wystarcza jej nawet na pokrycie niezbędnych środków utrzymania. Po śmierci męża ubezpieczona żyje w niedostatku. Powyższe wynika jednoznacznie z zgromadzonych w sprawie dowodów w szczególności zeznań powołanych świadków i ubezpieczonej, które jako zgodne, logiczne, spójne, oraz wzajemnie się uzupełniające Sąd uznał za wiarygodne.

Wobec powyższego należało uznać, że ubezpieczona spełnia przesłanki do przyznania jej prawa do spornego świadczenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję orzekając jak w sentencji.

Sędzia